

1d3fef082ab27904071ccaacee88ee20

DEBETS SOCIALS

Amor sense fronteres

L

LECTURA

SUPLEMENT DOMINICAL DE SEGRE
1 de desembre del 2024
Núm. 1.384

84370010255030 01384

Badlands *per* Eduard Roure

Kristofferson (II)

Alguna cosa esdevé realment agònica –el darrer vestigi d’una època daurada– al final de *La porta del cel*. El meu amic recorda les circumstàncies d’aquell primer visionat de jove. Ja coneixia quatre dades vagues i superficials sobre les pel·lícules, llibres i discos que li interessaven, referències que li permetien no desentonar en les converses dels assabentats, i per això sabia que el film es distingia per ser el major fracàs comercial de la història del cinema, i havia associat aquest fracàs a un inqüestionable despropòsit creatiu. Per tant, quan va començar a mirar la pel·lícula, una de les nits de dissabte d’aquella època en què la televisió generalista s’atrevia a emetre pel·lícules de tres hores, s’hi va posar més empès per la curiositat morbosa que no pas per un entusiasme genuí.

De seguida es va adonar, sense la intercessió enganyosa de les veus autoritzades, que la pel·lícula li encantava i que Kris Kristofferson era el seu heroi. Hi ha un poble de Wyoming envoltat de muntanyes, hi ha un inoblidable ball col·lectiu sobre patins, un triangle amorós, amistats traïdes, terratinents cruels que gaudeixen de la connivència del poder polític, immigrants europeus pobres que no volen ser expulsats del territori. Si el Kris arriba al lloc per exercir de

xèrif, ja sabem què farà, de banda de qui es posarà i quines seran les credencials tristes i belles del fracàs.

El meu amic somia que camina cap a la praderia. S’intueixen les imatges de la massacre; arriba una olor de pólvora o de fusta cremada, els gemecs dels ferits, un últim tret o explosió perduts. A dalt, el paisatge idíl·lic –prat, cingles, blau i núvols– és del tot incongruent amb la tragèdia que s’hi emmarca. Piles de morts, olor de sang, fogueres. Veu el Kris, l’esquena repenjada sobre el carro, extenuat i trist. Gairebé tots els immigrants han sigut exterminats. S’asseu al seu costat. És absurd, però no se li acut altra que preguntar-li si a Sinnead O’Connor li va fer bé l’abraçada, com si O’Connor s’hagués convertit en un personatge de ficció de *La porta del cel*, o com si *La porta del cel* participés de la mateixa realitat inqüestionable que Sinnead O’Connor. Kristofferson no es molesta a contestar. De fet no diu res, suspès en aquell posat de tristesa i esgotament infinits.

Sense deixar-se intimidar, li fa una altra pregunta: si tot plegat valia la pena. Tampoc sabrà explicar si la pregunta s’orientava als ímprobes esforços en pro d’una causa presumptament justa que només acaba en mort, o al somni megalòman d’aixecar la pel·lícula absoluta i impossible que ja ningú té la paciència de mirar. Ara sí que contesta, malgrat que no podrà recordar què, només que era amable i sentit. S’aixeca per anar-se’n i el Kris encara li diu una altra cosa: que sap amb certesa que a la Sinnead li va provar l’abraçada.

Els tabús són per trencar-los

El proper dimarts 3 de desembre és el dia internacional de les persones amb discapacitat i des de la Fundació Allem han organitzat la tradicional festa per celebrar-ho. Engany reivindiquen la visibilitat dels drets sexoafectius de totes les persones, incloses aquelles amb alguna discapacitat. Les entitats fa temps que treballen per garantir que tothom pugui exercir els seus drets amb intimitat, respecte i llibertat. En un ordre completament diferent, entrevistem Xavier Pla, professor de la literatura a la UdG i un dels principals especialistes en l'obra i la vida de Josep Pla, de qui ha escrit la biografia *Un cor furtiu* (Destino).

N. 1.384 / 1 DE DESEMBRE DEL 2024

04. Dret a la intimitat

REPORTATGE. Les persones amb discapacitat també volen ser estimades.

12. Xavier Pla

ENTREVISTA. Professor de literatura catalana contemporània a la Univesitat de Girona i especialista en la vida i obra de Josep Pla, de qui ha escrit la biografia 'Un cor furtiu'.

- 16. VINS DE TERROIR
- 18. ENLLÀ
- 20. GASTROTECA
- 21. ENTRE COPES
- 22. CIÈNCIA
- 23. LLENGUA FERMA
- 24. NOTES AL MARGE
- 25. LLIBRES
- 26. MÚSICA
- 26. CERCLE
- 27. PELUTS
- 28. 2.0
- 29. N'APPS I COLS

A la portada: la Jana i l'Albert fonent-se en una abraçada, per JBC

DRETS SOCIALS

Estimar-se en llibertat

NORMALITAT. La Janna i la Míriam fa tres anys que són parella i actualment viuen juntes a Tàrraga.

El dret a la intimitat, a conèixer el propi cos i a relacionar-nos de manera sana, lliure i segura amb els altres és inherent a qualsevol de nosaltres. Tenir alguna discapacitat o malaltia mental no ha de ser un impediment per aconseguir-ho, per això les entitats socials que treballen amb aquests col·lectius fa temps que trenquen tabús per garantir-ho.

Per **JAUME BARRULL CASTELLVÍ**

DRETS SOCIALS

L'Albert és molt xerraire i a l'associació Alba el coneix tothom. Tot i el seu caràcter més extravertit, però, va ser la Jana, que potser és més tímida i reservada, qui va fer el primer pas per començar una relació que anés més enllà de la simple amistat. Els dos, juntament amb altres comanyes, participen en els tallers de sexoaffecti-

vitat que s'organitzen des de fa un parell de temporades a l'associació, en els quals "parlem de com han de ser les relacions entre les persones i a respectar-nos els uns als altres", explica l'Albert. Les entitats més antigues de les Terres de Lleida que treballen amb persones que tenen alguna discapacitat, fundades per famílies als anys setanta, van anar entomant reptes i desenvolupant serveis a mesura que els

TALLERS. Fer-los en petit format és imprescindible perquè siguin realment efectius.

REFERÈNCIA. La Judit Ayats és una de les tècniques de l'Associació Alba de Tàrraga.

primers usuaris, que eren canalla, anaven creixent. L'objectiu sempre ha estat construir uns espais en què les fronteres amb la societat siguin cada vegada més difuses i respectuoses, que la integració tendeixi a ser cada vegada més efectiva. Però no sempre les experiències han estat positives i n'hi ha que en algun moment han patit algun tipus de discriminació –assetjament a l'escola, per exemple– i "als tallers dels drets sexoaffectius també treballem l'autoestima perquè se sentin cada vegada més segurs amb ells matei-

COMPARTIR. La Clara i el Miquel Àngel practiquen el 'living apart together' com moltes parelles modernes.

xos i tinguin ganes de relacionar-se una altra vegada de manera lliure i segura”, diu la Judit Ayats, psicòloga i tècnica de referència pel que fa a aquestes qüestions a l'associació Alba de Tàrraga.

La Clara i el Miquel Àngel es van conèixer en una sortida amb bicicleta d'Alba “i ens vam intercanviar els telèfons i de seguida vam quedar per fer coses plegats. Els dos som molt actius i ens agrada fer moltes coses, mai no ens enfadem i sempre resollem les diferències parlant tranquil·lament”, diu el Miquel Àn-

gel. “Vivim cadascun al seu apartament en el mateix bloc de pisos, ja tindrem temps d'anar a viure junts”, confessa la Clara. De parelles n'hi ha hagut sempre dins de les entitats. Si bé algunes famílies més conservadores a vegades no acabaven de veure amb bons ulls segons quines situacions, la gestió que n'han fet els professionals ha estat tendir a normalitzar la realitat amb les eines que tenien a l'abast. “Fins no fa gaire tampoc no hi havia materials ni formació especialitzada i cada associació tractava aquestes qües-

tions com podia, mirant de gestionar les situacions aplicant el sentit comú. No tothom és igual, és clar, però les persones amb discapacitat tenen les mateixes necessitats que qualsevol de nosaltres”, explica Desirée Alegre, psicòloga de la fundació Sant Joan de Déu d'Almacelles. “Encara hi ha molts tabús al respecte i nosaltres treballem cada dia perquè el servei sigui cada vegada més atent i puguem respondre millor a les necessitats particulars de cadascú. En els tallers compartim informació general i debatem,

CONVIVÈNCIA. El Luis i la Carmen finalment han trobat un pis on poder viure plegats.

però després hi ha una feina d'atenció personalitzada, que és tant o més important. En general a ningú li agrada parlar de segons quins temes si no és en un entorn segur i privat”.

L'escriptor valencià Joan Fuster deia que tota política que no sigui feta per nosaltres serà feta contra nosaltres. Fent un paral·lelisme podem afirmar que tota educació sexual i afectiva que no sigui feta per nosaltres serà feta contra nosaltres. La majoria d'entitats fa molts anys que van començar a treballar la prevenció en la sexualitat en sintonia amb les polítiques progressistes dels anys vuitanta i noranta. Amb

TRENQUEM TABÚS

El proper dimarts 3 de desembre la Federació Allem organitza una festa per reivindicar els drets sexuals i afectius de les persones amb discapacitat. Es llegirà el manifest d'enguany i hi haurà música per ballar.

CONÈIXER EL COS. Als tallers de sexoafectivitat es treballa el propi cos per saber-ne identificar les parts més íntimes amb xerrades, vídeos i també models com els de la fotografia.

el temps també han pres consciència que els drets sexoafectius engloben moltes més dimensions que la mera prevenció d'un embaràs. "Si mirem cap a una altra banda a l'hora de respondre a les necessitats sexoafectives de les persones i els neguem la possibilitat d'entendre què els està passant quan arriben a l'adolescència, de conèixer el seu cos, de saber distingir la realitat de la pornografia i, en definitiva, d'assumir els seus propis drets i defensar-los, no podem saber ni podem gestionar de quina manera s'informen i a quines conclusions arriben", explica Ayats, "de manera que seran més vulnerables davant de situaci-

ons indesitjables o senzillament no podran gaudir de relacions sanes".

"Avui en dia és fàcil veure pornografia i hem de saber que allò és una pel·lícula. A la vida real la gent no es relaciona d'aquella manera i a les dones no se les tracta amb violència", reconeix l'Albert, mentre la resta de companyes del taller assenteixen. "Aquí també parlem de situacions que no estan bé perquè no respecten la intimitat i la seguretat de les persones. Si tens una parella l'has d'estimar i ni li pots controlar el mòbil ni parlar-li malament", rona la Ivet, vinculada a l'Associació Alba. "Hem treballat amb el violèntòmetre, que és una escala de colors

per saber si una situació està bé –de color verd– o ens hem de començar a preocupar perquè no ho està –de color groc i taronja–, de manera que puguem dir que no", diu l'Alba, que també fa el taller.

La Carmen i el Luis ja fa més de tres anys que van decidir començar-se a veure amb regularitat i actualment són una de les parelles més estables en l'òrbita d'Aspros. "Jo em pensava que ja no trobaria ningú, que no m'enamoraria, però un dia es va creuar la Carmen en la meua vida i tot va canviar. Ja fa una setmana i quatre dies que vam començar a viure junts", explica el Luis. "Feia molt temps que buscàvem i ningú no ens llogava res, finalment a través d'un amic vam aconseguir que una immobiliària ens fes un contracte i estem molt contents", afegeix. La Carmen, amb aquella alegria de qui finalment ha pogut aconseguir una cosa important a la vida, diu que "per a nosaltres és molt important tenir aquest pis i poder fer la nostra vida. Els caps de setmana ens agrada sortir i quedar amb la família i veure els amics, però també volíem tenir un lloc que fos nostre per estar tranquils".

"Durant molt de temps potser hem tingut altres prioritats i no hem tingut present aquests temes, però quan hi penses un moment t'adones que són bàsics per al dia a dia de tothom, patim o no patim una discapacitat. Els drets sexoafectius engloben moltes esferes de les nostres vides i a vegades potser no havíem estat prou curosos amb, per exemple, respectar els moments d'intimitat personals. No només els que reclamen les parelles, que són els més obvis, sinó també els personals. En el fons tothom necessita poder estar sol una estona i saber que ningú no t'empiparà. Això potser no ho havíem respectat prou i ells potser no havien sabut com ex-

DRETS SOCIALS

pressar-ho”, apunta Alegre. Sovint les residències es van pensar perquè les persones es moguessin lliurement i s’evitava que hi hagués espais tancats. “Ara ens adonem que la intimitat –que es puguin tancar a l’habitació sabent que no els poden molestar, per exemple– no ha de ser una situació perillosa si tothom és conscient del que implica. Són moments que ajuden a reforçar la seua autoestima i és necessari per al desenvolupament personal”, apunta Anna Ciutat. “No sempre està relacionat amb qüestions sexuals. Una parella pot voler estar tranquil·la mirant una pel·lícula o algú pot voler estar sol escoltant música i ballant a la seua habitació”.

Tot i els esforços que es fan des de les entitats, a vegades sembla que aquests col·lectius sempre els toca anar dues passes endarrerits respecte a la resta de la societat. Ara que una part de la ciutadania clama per la visibilització dels col·lectius LGTBIQ+, si parlem de drets sexoafectius per a les persones amb alguna discapacitat o salut mental, la sensació de fora de joc d’algunes persones es multiplica per dos. “A vegades em sento sol perquè en la meua situació és difícil conèixer altres nois. Estic content de poder-me expressar lliurement, abans potser em feia vergonya, però igualment no és fàcil tenir amics que siguin com jo”, reconeix el Sergi –nom fictici–, quan explica com se sent.

La Míriam i la Janna viuen juntes a Tàrraga. “Quan vaig explicar a casa que havia conegut una noia trans”, recorda la Míriam, “de seguida van veure per la cara que feia que era algú especial i se’n van alegrar perquè jo tenia ganes de tirar endavant. Per a nosaltres va ser molt important sentir el seu suport”. Sempre passegen agafades de la mà i “alguna vegada ens ha passat que un senyor ha xocat contra un fanal perquè s’ha girat per mirar-nos de ma-

DE TU A TU. Les tècniques de referència també atenen les persones usuàries de manera individualitzada.

AL CARRER. És un dret tenir intimitat com també ho és poder-se expressar amb normalitat als espais públics.

nera tan descarada que no l'ha vist", expliquen amb aquell to que bascula entre la gràcia de l'esquetx i el cansament de sentir-se observades. "Però estem molt contentes d'estar juntes i no pensem amagar-nos de res", reivindiquen les dues. Més tolerants que molta gent que es passeja amb l'etiqueta de *normal*, la Míriam i la Janna són un exemple de valentia i treball.

Els drets sexoafectius s'han de poder exercir de cara la societat i allhora treballar-los des de la sinceritat i la intimitat. La llibertat comença en cadascú i en les relacions que es basen en l'honestedat i el respecte sense excepcions.

XARXES SOCIALS

Una aplicació que va més enllà de trobar parella

Ara que les plataformes tradicionals de cites comencen a mostrar alguns símptomes d'esgotament i molts usuaris posen en qüestió els algorismes que utilitzen per potenciar les relacions, apareix una proposta que mira de trencar tabús i obrir noves oportunitats: Dinder.

Dissenyada per desenvolupadors catalans, aquesta aplicació està pensada especialment i en exclusiva per a les persones amb algun tipus de discapacitat. Per tal de garantir la seguretat dels usuaris es fan servir diferents filtres a l'hora de validar els perfils, en els quals han de participar les entitats socials que són referència. Mentre les referències originals –Grinder i Tinder– estan molt enfocades en l'objectiu de trobar

algú amb qui compartir un moment especial, sovint sense més pretensions que la diversió d'un nit, Dinder és un espai de socialització més complex.

No només es pot encetar una conversa amb algú que t'ha fet **match**, sinó que també és un espai per organitzar sortides, trobades i altres esdeveniments grupals. Dinder vol ser el detonant virtual d'experiències socials reals.

La vida de Josep Pla és tan inabastable com la seva obra. Qui més coneix l'escriptor empordanès, al cap d'anys d'estudiar-lo, és Xavier Pla (Girona, 1966), professor de la Universitat de Girona i director de la càtedra Josep Pla de Literatura i Periodisme. La monumental biografia 'Un cor furtiu' (Ed. Destino) se submergeix en la vida del prosista més gran de la literatura catalana moderna. I en una personalitat complexa que es resisteix a les etiquetes.

Per JORDI VILARRODÀ / Fotos: ALBERT LLIMÓS/EL9NOU

Xavier Pla acaba de guanyar el premi Zenda d'assaig per *Un cor furtiu*, segurament la biografia més completa escrita fins ara de l'escriptor empordanès Josep Pla, un dels grans del periodisme i la literatura catalanes. – 1.400 pàgines. Poca broma.

Tot el que fa referència a Josep Pla és una mica excessiu. La biografia també havia de ser-ho.

– Què té Josep Pla que encara ens atregui tant quan ja han passat

ENTREVISTA

Xavier Pla: “Des de molt jove, Pla té clar que vol ser un gran escriptor, el millor de la literatura catalana”

43 anys de la seua mort? Els catalans ens hi veiem reflectits d'alguna manera?

És un bon punt de partida. Fa gairebé un segle que va començar a omplir la premsa i el món literari català. Per tant, s'han succeït les generacions de lectors i continua interessant molt: la vida, la literatura, el periodisme, la ideologia... Potser una manera de respondre la pregunta era fer aquest exercici d'aproximació amb molt de detall a tota la trajectòria vital i veure com va confluïnt amb la història del segle XX.

– Sé que no li agrada que es digui que és la biografia definitiva de Josep Pla.

Als que ens agrada llegir-lo, i que a través d'ell hem llegit Montaigne, sabem que tot en la vida és força relatiu. I que com deia ell de manera ben divertida, tot el que puja baixa. Per tant, el que sembla ara definitiu potser d'aquí a 10 anys haurem vist que no era més que provisional. Diuem que és la biografia més completa que jo he sabut o he pogut fer. Una biografia panoràmica i personal, perquè és sobretot la vida d'una

persona. El que passa és que ell és un dels nostres grans escriptors.

– En el cas de Pla, potser molt més que en altres, vida i literatura es confonen?

Un dels problemes d'escriure una biografia de Pla és que ell és un autor que es dedica a explicar la seva vida. Per tant, jo no podia repetir el que ell ja havia dit i tots els lectors saben. I tampoc em volia dedicar a corregir-lo, si aquí i allà diu una inexactitud o una mentida. Es tractava d'intentar fer el relat de la seva trajectòria vital.

– I com és que d’algú que parla d’ell mateix, que no escriu ficció, en desconeixíem encara tants aspectes? En deixava en la penombra o és que era tan contradictori com qualsevol de nosaltres?

Tots som contradictoris, sí. I potser els escriptors, o els artistes en general, encara ho són més. Jo no el vaig conèixer personalment, però sí molts dels seus amics. I em deien que havia de fer-ne una biografia “perquè d’en Pla encara no se sap tot”. I què vol dir, que no se sap tot? Per respondre-ho he intentat explicar-ho tot. Si més no, demostrar que en la figura de Pla –tan coneguda, tan visible, tan transparent– hi havia encara moltes capes que faltaven per treure a la superfície.

– Qui tingui una certa edat recordarà aquell vellet de la boina i la cigarreta, en aquell mas de l’Empordà... una imatge amb un punt de tòpic que ell conreava. Però Pla va ser, per exemple, un grandíssim viatger.

Potser la primera reflexió que faria és que Pla, des de la seva primera adolescència, és algú que té l’ambició de ser escriptor. Un gran escriptor. I vol ser el millor de la literatura catalana. Té una vocació gairebé excloent, és a dir, que tota la seva vida girarà entorn del fet de ser escriptor. I d’alguna manera, sap que haurà d’intentar de racionalitzar aquesta enorme ambició creant un personatge que fa de la humilitat una carta de presentació: un home que gairebé no s’ha mogut de casa, molt arrelat... arribarà a dir que és un pagès. I a mesura que coneixes la seva vida saps, per exemple, que la seva curiositat insaciable es vehicula a través dels viatges. Vol conèixer tothom, vol saber-ho tot –des de la petita xafarderia del seu poble a les grans notícies de la política internacional– i vol estar a totes les grans ciutats. És algú amb una gran capacitat de treball, amb una enorme intuïció i lucidesa a l’hora

d’entrevistar personatges... i amb la capacitat de convertir aquests interessos en articles. En tenim comptabilitzats 7.500 en aquest moment, a més dels 120 llibres que va publicar i que després es van resumir en els 45 volums de l’*Obra Completa*.

– Aquells enquadernats en vermell que em penso que molts catalans encara tenen a les prestatgeries de casa.

Sí, aquells. I això que esmenta del

XAVIER PLA

“Josep Pla tria ell mateix el color vermell de la seva ‘Obra Completa’ perquè vol que els llibres destaquin”

“Acabada la Guerra Civil s’adona que ideològicament i sociològicament és un vencedor i que com a escriptor català és un vençut”

color vermell, ell en diu de sang de bou. I en Pla mateix el tria, perquè li sembla que les biblioteques són avorrides, amb cobertes grises o negres, i vol que destaquin. Aquest detall pot semblar una mica anecdòtic però si reflexiones bé t’adones que Pla era un home que tenia una concepció molt moderna de la literatura. No només el preocupava escriure bé i tenir un estil propi –que el tenia–, sinó també els contractes, les liquidacions, els drets d’autor, les cobertes, la fotografia que

s’havia de posar a la coberta, les seves pròpies fotografies –que triava ell– i havien d’anar a les solapes de les edicions de Selecta... Sabia que el llibre formava part d’un sistema comercial, i això en la literatura catalana dels anys 20 i 30 era d’una precocitat total.

– Parlem de qüestions controvertides. Per extracció social, Pla era de la burgesia catalanista –la de la Lliga d’en Cambó, per entendre’ns– i acaba essent partidari de Franco.

Acabar, acaba essent antifranquista. Aquestes qüestions són delicades, perquè ell no en parla mai. Però jo diria, agradi o no agradi, que en Pla és algú disposat a vendre l’ànima al diable per poder ser escriptor. D’acord, això té una dimensió una mica fàustica, però si no ho entenem tampoc entendrem algunes de les decisions que va prenent a mesura que s’enfronta a la vida política. Per aconseguir el que vol està disposat a pactar amb franquistes i antifranquistes, i si cal en el mateix moment. Evidentment, pactar amb el diable significa pagar un preu alt, i el paga per les seves actuacions als anys 30 i a la primera postguerra. Estem davant d’un escriptor de raça, una bèstia literària. Fins i tot pot prendre decisions que podríem qualificar d’amorals, i hem de tenir-ho present. Després hi ha el que vostè diu: sempre es presentarà com un petit propietari rural i en realitat era de les famílies més riques del Palafrugell de principis del segle XX. Venia del catalanisme, del catalanisme conservador. El seu pare era president de la secció de la Lliga a Palafrugell. En Pla va ser diputat per una Lliga de Palafrugell vinculada a la d’en Cambó, i n’escriurà una biografia.

– Com en tants altres d’aquest àmbit, el conflicte vindrà l’any 1936.

Es troben en una cruïlla. En el seu cas, amb l’afegit de ser un pe-

riodista que s'ha significat pel seu antirepublicanisme, i que ho ha dit sense pèls a la llengua. I també és un home que ha patit en la pròpia pell alguns conflictes com el rabassaire, en què els anarquistes de Palafrugell li havien arribat a dir que col·lectivitzarien el mas Pla i al seu pare li donarien només un petit sou. Ell té una vinculació amb la terra i això el posa frenètic. Rep amenaces de mort, veu que maten alguns periodistes amics seus com en Josep Maria Planes de Manresa. En certa manera es veu obligat a prendre una decisió, que és la d'escapar-se

de Catalunya. Això li crearà una ferida íntima, un esqueixament personal que durarà tota la seva vida: com deia vostè, acabarà donant suport als franquistes. Però acabada la Guerra Civil, s'adonarà que ha donat suport a un bàndol que li impedia ser allò que ell sempre havia volgut ser: el gran escriptor català.

– I en català!

Sí, en català. Sociològicament, ideològicament, ell és un vencedor de la guerra. Però com a escriptor veu de seguida que l'ha perduda, que no forma part del bàndol vencedor. La contradicció de ser al-

hora un vencedor i un vençut l'anirà paint lentament. Els anys 40 són per a ell uns anys que no en diria de purgatori ben bé, però sí d'una mena d'autocrítica, de reflexió sobre el que ell pensava que passaria i no acaba passant. I recordem que a finals dels anys 40, de seguida que pot, en Pla torna a publicar en català... i només en català.

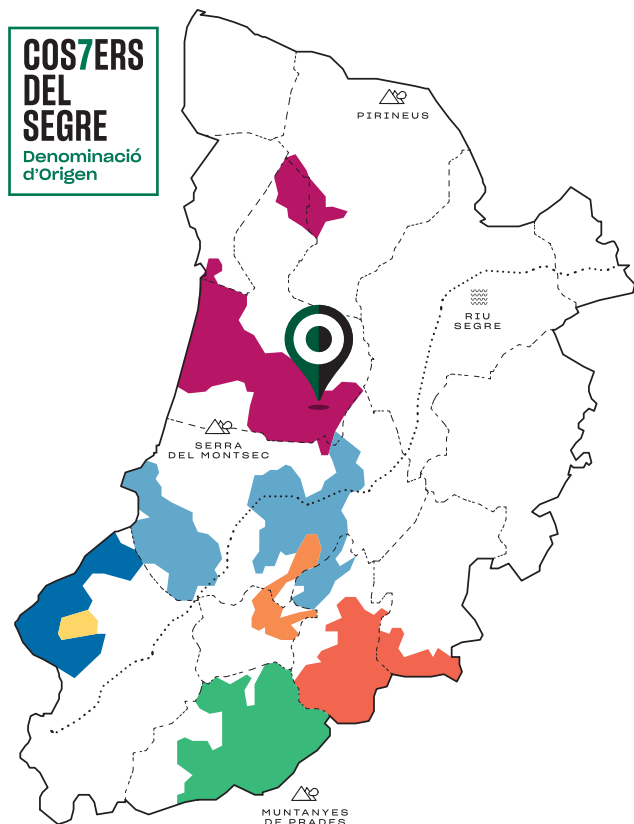
– Ens quedaríem amb un altre tòpic si penséssim només en el Pla que va col·laborar amb el franquisme? Aquesta obra que ara esmentava dels anys 40 endavant, l'escriu amb la consciència d'estar fent un servei a la llengua i al país?

Crec que la resposta només pot ser que sí. La catalanitat de Pla és indestructible, fins i tot amb el que succeeix durant la guerra. I passada per aquest terratrèmol, la seva catalanitat es converteix en una aposta per ser el que dèiem: el millor escriptor en llengua catalana. I farà tots els esforços personals, periodístics i literaris per aconseguir-ho. En una carta al seu amic Eugeni Xammar, que publico al llibre, li diu: "Els seixanta volums que acabaré publicant són una resposta a l'intent frustrat del general Franco de destruir la llengua catalana." Crec que és una frase que ens mostra prou clar el distanciament o la postura crítica amb el règim que es va afermant. Cap als anys cinquanta Pla ha tornat a ser allà on era abans de la guerra: un escriptor popular, amb milers de lectors (i lectores!) i que pensa en les noves generacions de lectors de literatura catalana.

– En què es nota això?

Per exemple, en el fet que comença el projecte dels *Homenots*, els retrats o biografies de grans personatges de la Catalunya d'abans de la guerra. Al pròleg hi afirma: "Tot això ho escric per a la gent jove." Perquè no saben com era "aquest país abans de la gran catàstrofe", com en diu ell.

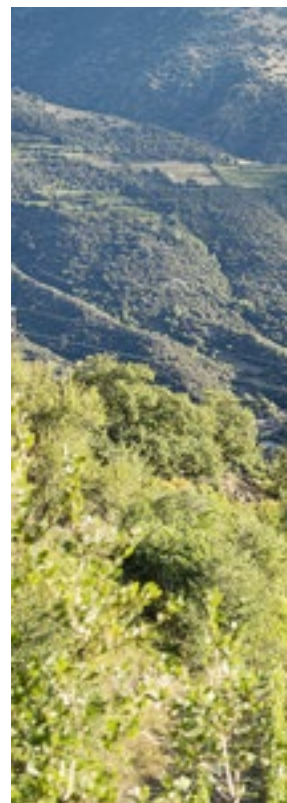
COSTERS DEL SEGRE
Denominació d'Origen

Vins del Terroir

Vins d'alta muntanya

No són els primers a plantar vinya al Pallars Sobirà. “Fins fa dos-cents anys a la zona de Sort es feia vi, però l'auge de la producció a la Conca de Tremp i la millora de les comunicacions va fer que s'arranqués i dedicqués la terra a la ramaderia”, explica Josep Maria Rabassa, del celler Batlliu de Sort. “Quan vam decidir-nos per fer un celler també vam apostar per plantar-hi varietats centreeuropees que sabem que funcionen bé en climes freds i de contrastos, com és el pallarès. Per la zona en què teníem les finques tampoc podíem plantar ceps que necessitessin moltes hores de sol, per exemple”.

Des del primer dia van tenir clar que apostarien per l'agricultura ecològica, evitant els adobs químics i els productes sintètics. “Per a nosaltres és important el respecte a la terra i tractar-la de la manera més sostenible possible”. Per si algú en-

Batlliu de Sort

SUBZONA PALLARS

Adreça:

Borda de Cebrià (Sort).

Telèfon: 628 125 473.

Web: batlliudesort.com.

Correu-e:

celler@batlliudesort.cat.

Situades a tocar del barranc de les Burrelles, les finques principals del Batlliu de Sort en general poc assolades i es troben al voltant dels 1.200 metres d'altitud. Les muntanyes a banda i banda fan que el sol hi entri tard al matí i s'amagui relativament aviat quan arriba la tarda, de manera que van apostar per varietat del centre i el nord d'Europa com la pinod noir, la riesling i viognier. El terreny és principalment calcari i pissarrós.

Muntanya

↓
**LES VINYES
 ESTAN
 SITUADES EN
 UNS COSTERS
 ENVOLTATS DE
 MUNTANYES
 A UNS 1.200
 METRES
 D'ALTITUD**

cara té prejudicis passats de moda, ells mateixos avisen que no són ni hippies ni poetes, només pagesos que estimen la terra.

El clima de muntanya i el terra calcari i pissarrós de la zona fan que les varietats pinod noir, riesling i vignier donin uns vins de tarannà atlàntic. “Frescos, de graduacions no gaire altes i molt intensos en aromes i sabor”, apunta Rabassa. A partir de quinze hectàrees repartides entre el Pallars Sobirà i el Jussà, Batlliu de Sort elabora una producció mitjana d’unes cinquanta mil ampolles anuals.

Actualment exporten una mica més de la meitat de la producció fora de Catalunya, principalment arreu d’Europa. De les quatre referències principals, el Biu negre i el Biu blanc són les més representatives del celler. Un pinod noir i un riesling purs elaborats a les finques pròpies del celler de calcari i pissarra, respectivament.

BLUE COLLECTORS

QUATRE SOCIS

Josep Maria Rabassa és la cara més visible d’un projecte col·lectiu que neix a Sort a principis de segle. Amb ADN pallarès, Batlliu és un projecte sostenible vinculat al territori. Ja han passat gairebé vint anys des que van plantar els primers ceps (2007) i a dia d’avui és un celler consolidat amb vocació de continuïtat.

BLUE COLLECTORS

VISITES I TASTOS

El celler està ubicat en un antiga borda dedicada a la ramaderia. A l’edifici que feia de paller, respectant l’arquitectura tradicional de muntanya (pedra i fusta a vista) hi han habilitat una zona per fer els tastos. La visita a les vinyes i el celler dura unes dues hores i costa 20 euros/persona. S’han de concertar.

Enllà

Imperial i balconera

UN TOMB PER LA CIUTAT DE TARRAGONA, ARA MÉS A PROP GRÀCIES AL TÚNEL DE LILLA

El túnel per sota del coll de Lilla ens ha aproximat, una mica en distància i bastant més en durada del viatge, a la ciutat de Tarragona, ara a 97 km. i tan sols una hora de Lleida, quasi tot el trajecte per autovia. Motiu suficient o bé simple

pretext per emprendre una redescoberta turística de la capital de la *Hispania Citerior* del temps dels romans, el rastre dels quals encara hi és ben visible.

Situada ran de mar, amb un microclima benigne i rica en patri-

moni, l'antiga Tàrraco sempre fa de bon recórrer, amenitzat el passeig pel seu centre històric per la profusió de monuments, alguns de primera categoria. Un itinerari per la part alta que es pot iniciar a les muralles romanes, vora les quals

Tradicional i encisera

LES COQUES

C/ Sant Llorenç, 15, Tarragona,
977228300

En un carreró sense sortida, entre la catedral i el fòrum, el restaurant Les Coques ha esdevingut amb els anys un emblema de l'oferta gastronòmica tarragonina de tota la vida, fomentant la tradició culinària posada al dia i ple d'un encant especial que es desprèn de les pedres velles i els mobles d'època del seu hospitalari menjador. Complet menú de migdia dels feiners per 25 euros i carta d'especialitats; tàrtar de salmó, carpaccio de gambes, anxoves de l'Escala, coca de figues i pernil d'ànec, rap a l'all cremat, tonyina a la planxa amb verduretes, turbot a l'estil Donosti, espatlla de cabrit al forn, filet de vedella al foie, confit d'ànec, peus de porc "sense feina", temptadores postres dolces...

LLUÏSA PLA

LLUÏSA PLA

L'ALLIBERAMENT DEL PEATGE DE L'AP-2 I EL NOU TÚNEL DE LILLA HAN ESCURÇAT EL TRAJECTE AMB COTXE FINS A TARRAGONA, UN DESTÍ MOLT LLAMINER ARA QUE A LLEIDA ARRIBA LA BOIRA

(pàrquing Saavedra) es recomana aparcar. Endinsant-se pel portal del Roser cap a la plaça del Pallol i el carrer de Cavallers, es troba la casa museu Castellarnau. Desembocant al carrer Major, després de pujar una escalinata s'arriba al Pla de la Seu i la catedral, que des de la seva restauració fa pocs anys constitueix una veritable meravella gòtica, tant pel continent arquitectònic com pel contingut artístic, en què convé fixar-se en diverses peces procedents de localitats "lleidatanes", si bé incloses a l'arxidioncesi tarragonina, com dues taules pintades de Vinaixa, una maredeu jacent de l'Espluga Calba o el magnífic retaule de sant Miquel de la Pobla de Cérvoles. El claustre catedralici és un portent de gràcia i placidesa, que en alguna de les de-

pendències mostra peces valuoses del tresor episcopal.

Travessat l'antic fòrum, es baixa pel carrer Santa Anna cap al petit però interessant Museu d'Art Modern i la plaça del Rei, prop d'on s'aixeca la torre del Pretori, també de l'època dels cèsars, igual que la major part del catàleg del veí Museu Arqueològic. Fent una mica de marrada per visitar l'interior o només mirar des de dalt l'amfiteatre o circ romà, la ruta continua cap a l'emblemàtic Balcó del Mediterrani i les espectaculars vistes panoràmiques que brinda. Per la rambla Nova i algun dels perpendiculars carrers comercials s'accedeix a l'espaiosa plaça de la Font, presidida per la façana neoclàssica de l'ajuntament, des del maig passat repintada d'un elegant color teula.

La Gastroteca

©@bodega.elbarri

El caqui

EL CAQUI ÉS UN FRUIT DE TARDOR
ORIGINARI DEL JAPÓ QUE TORNA A ESTAR DE
MODA GRÀCIES A LA VARIETAT PERSIMON

Si fa uns dies us escrivia sobre el codony, avui us parlaré d'un altre dels fruits per excel·lència d'aquesta temporada: el caqui (en castellà *palosanto*). D'entrada us vull enumerar les gràcies i (també les desgràcies) d'aquesta fruita tropical tan *boomer* i que ara torna a recuperar una mica de fama després del canvi de paradigma que ha suposat el caqui persimon.

Deia que és una fruita una mica d'abans perquè personalment l'associo als meus avis, que els encantava. Jo, que soc de bon menjar i que em costa fer lletjos a res, la veritat és que veure la textura extremadament sucosa i una mica bavosa quan se'ls menjava el meu avi Andrés per aquests dies de fredorades em despertava poca estima. De fet, el caqui del qual us parlo pràcticament ja no el trobem al mercat perquè l'enginyeria agroquímica va aconseguir transformar-lo en un fruit més per a tots els públics.

Amb els anys vaig descobrir el motiu del meu rebuig: la seva alta tanicitat. El fruit originari, que durant dècades es plantava en marges de les parcel·les agrícoles i que molts pagesos destinaven al consum propi, és una varietat que té una alta presència de tanins. Aquest compost, usat en el procés d'adobar el cuir, és present en fruits de diversa índole i el seu tret carac-

EL CAQUI PERSIMON
ÉS MÉS TURGENT I ES
MENJA I CUINA COM
UN PRÉSSEC

per **GABRIEL JOVÉ**

Cuiner

Entre copes

X@segrelectura ✉lectura@segre.com

per
**RAQUEL
BUENAVISTA**

terístic és l'astringència o sequedat que produeix a la boca. Quan trobem presència important d'aquests compostos és com si rasqués la llengua. Doncs bé, el caqui té molta quantitat de tanins i en condicions normals s'ha de menjar molt madur per tal que siguin residuals ja que a mesura que el fruit madura aquests van desapareixent.

El litoral valencià era on més es va apostar per aquest arbre quan va ser exportat des del Japó, d'on és originari aquest arbre. De fet la traducció del seu ètim japonès, kaki, és "fruita del foc diví". Realment podríem anomenar-lo *Bola del drac* pel seu color lluent rogenc o grogós depenent de la varietat i de l'estat de maduresa. Un color que el fa realment molt apetible quan el veus exposat. La zona de la Ribera del Xúcar n'és la principal productora de l'estat i del món i han aconseguit la Denominació d'Origen. Després d'una llarga agonia avui en dia viu una revolució amb la introducció del persimon, o caqui persimon, que té totes les bondats d'un fruit ben vistós, la dolçor justa, d'astringència indetectable i de textura ferma i suau en boca que l'assimila a una pruna o a un préssec.

El persimon està substituint la varietat més cultivada –la vermella brillant– i està arribant a tot arreu per la gran versatilitat que té. Es pot menjar com una peça de fruita, però es pot introduir a la cuina del dia dia, servint-se com a acompanyament d'una bona amanida. Es pot planxar, saltejar o cuinar per fer agredolços. Es pot fer servir per acompanyar peixos i carns i, per què no?, fer una bona pizza a l'estil hawaïà per a tots aquells que no han renegat mai de la pinya.

Pampalluga 2023

El cinquè! Quan fa tot just un any que el celler Antoni Giribet ens presentava el fins ara el seu darrer vi, el Sabàtic, un monovarietal de merlot, aquest inquiet veí de Preixana, que va recuperar fa uns anys la tradició de molts pobles de l'Urgell de fer vins a casa per professionalitzar-la, ens sorprèn amb una cinquena referència. Es tracta del Pampalluga, també un monovarietal, en aquest cas de cabernet sauvignon de les vinyes de la partida les Piques. Seguint la seva línia de batejar-los amb noms ben alegres (con el Gínjol) o sonors (Míl Sons o Glops), ara n'ha triat un de relacionat amb el sentit de la vista. Perquè pampallugues són aquelles noses, llums, etc., que impedeixen intermitentment la visió, com passa quan algú tanca i obre els ulls repetidament i ràpidament. I això és justament els que ens passa quan el tastem. A la nota de presentació, l'Antoni Giribet destaca que "quan tot sembla quiet, apareix una pampalluga. Una llum subtil que illumina l'instant, com les papallones i cuques de llum que ballen a la foscor. Obre aquest vi i deixa't portar per la seva llum, brindant per allò fugaç, però intens". Ben bonica, la presentació, no?

És un negre net i brillant de color roig robí, intens i profund, amb atractius matisos violacis, fruit de la seva joventut. Pel que fa a l'anàlisi olfactiva, en un primer moment destaca la fruita

FITXA TÈCNICA

Celler: Antoni Giribet.

Zona: DO Costers del Segre.

Varietats: cabernet sauvignon.

Tipus de vi: negre. Grau: 15,5°

Preu: entre 13 i 14 €

vermella i negra confitada, civera, maduixa i móres sobre un fons de notes vegetals. A mesura que es va obrint s'aprecien tocs elegants de flors dolces, a més de lleugeres notes de fusta. Ja en boca, té una entrada potent, amb cos. Elegant, untuós i acidesa refinada. Es reafirmen les notes de la fase olfactiva, donant a entendre que és un vi franc i molt polit.

És ideal per acompanyar menges de corder, carn de caça, vermelles i guisats de cocció lenta. El dia 14, coincidint amb la fira De Prop de Preixana, el celler obrirà les portes de 12.00 a 14.00 hores per poder tastar tots els seus vins amb un bon pica-pica.

Els noms de la família de Júpiter

WIKIPEDIA

El proper dia 7 de desembre tindrem el planeta Júpiter, el més gran del Sistema Solar, en oposició. Ja ho hem mencionat al llarg dels anys en aquesta secció, que aquesta configuració planetària consisteix a tenir el Sol a un cantó i el planeta en oposició a l'altre costat de la Terra. Això implica que el podem observar durant tota la nit i a més és la configuració que permet que la Terra i Júpiter, en aquest cas, estiguin més *propers*.

Per tant entrem en un bon període per gaudir de l'observació del gegant gasós i potser, si tenim un telescopi en bones condicions, veure alguna de les bandes de la seva atmosfera. El que segur que veurem és algunes de les llunes de Júpiter, en concret algun dels satèl·lits galileans: Io, Europa, Ganimedes i Cal·listo.

Galileu els va descobrir al gener de 1610 però no els va posar aquest nom sinó "planetes medicins" pels seus mecenes, els Mèdici, i els va numerar I, II, III i IV. El que és poc conegut és que un altre ob-

servador, Simon Marius, va defensar que ell els havia observat abans però no ho havia dit fins molt més tard. Així que el mèrit serà sempre per Galileu, però just Simon Marius els va batejar com Io, Europa, Ganimedes i Cal·listo, amants de Zeus/Júpiter a la mitologia, i aquest va acabar essent el nom oficial entrat el segle XX.

L'any 1892, Edward Barnard va descobrir el cinquè satèl·lit i va proposar dir-li Columbia, en honor dels 400 anys de l'arribada de Colom a Amèrica, però es va acabar adoptant el nom proposat per Flammarion, que era Amaltea, la dida de Zeus/Júpiter.

El tema dels noms es va anar enredant a partir del segle XX, en què amb l'arribada de la fotografia amb telescopi les descobertes es van succeir. Ara fa just 120 anys, el 3 de desembre de 1904, Charles Perrine va descobrir el sisè (que seria Himalia) i un mes més tard el setè (Elara). La llista va anar creixent fins que al 1974 ja en teníem tretze i cap nomenclatura oficial. Per aquest mo-

tiu la Unió Astronòmica Internacional es va reunir el 1975 i va batejar del V al XIII i va decidir que els satèl·lits tindrien noms d'amants o preferits de Zeus/Júpiter. Decisió presa just a temps per les tres noves llunes que descobriren les Voyager el 1979, però insuficient per a les que a partir de 1999 s'anirien descobrint, així que des de 2004 poden tenir noms de fills de Zeus per poder donar cobertura a les 79 llunes que tenim actualment identificades a Júpiter.

SABIES QUE...?

Utilitzem el terme *satèl·lit* per referir-nos als objectes que orbiten al voltant d'un planeta, ja siguin naturals com els que hem esmentat avui o els artificials. Precisament el terme *satèl·lit* té el seu origen en la discussió del nom dels quatre galileans. L'alemany Hevelius va proposar *Circulatores* i això va donar peu al francès Jacques Ozanam que proposés el nom de *Gardes* o *Satellites* que significava en llatí escorta o seguici, i aquest acabaria essent el nom genèric per a aquesta mena d'objectes.

Esperit i llengua

EL GENI CATALÀ REFLECTIT EN L'IDIOMA

Per **MARIA ANTÒNIA CAMÍ ESPASA**

Tots recordem la frase tan sentida i contundent del violoncel·lista Pau Casals a les Nacions Unides el 1971, "Catalunya ha estat la nació més gran del món". Una sentència que ens remet a un temps de llibertat i de glòria en què l'Esperit de la nació catalana es va poder expressar i fer palès a cor què vols.

Per definir què és l'Esperit català, encara que tot català sap de manera conscient o inconscient de què es tracta, hem fet una cerca i hem trobat tres autors que en parlen obertament: Francesc Pujols (1882-1962), definit per Dalí com el filòsof més important del món i autor de la cèlebre frase "el pensament català rebrota sempre i sobreviu als seus il·lusos enterradors"; Carles Muñoz Espinalt (1920-1993), creador de la psicoestètica, i Josep Trueta (1897-1977), metge i Doctor en ciències *Honoris Causa* de la universitat d'Oxford.

Podem resumir la troballa tot dient que l'Esperit català és un geni autòcton, una manera d'entendre el món expressada per mitjà d'un tarannà fort, ferm, geniüt, coratjós, valent, de paraula, feiner. Aquest caràcter arquetípic català s'ha reflectit en la nostra llengua en un reguitzell d'expressions com ara:

-Tenir esperit: tenir coratge, valor.

-Clar i català!: dir les coses sense subterfugis.

-Tractes són tractes/Pactes són

pactes: els acords, verbals o escrits, s'han de respectar i complir.

-Fer el cor fort: procurar tenir valor.

-Endavant les atxes!: indica la voluntat de prosseguir en una acció malgrat les dificultats.

-Els catalans de les pedres en fem

pans: treure profit fins i tot de les coses sense valor.

-Fer pinya: unir-se per aconseguir un objectiu comú i fer-se costat mútuament durant el procés.

-Peti qui peti: compromís ferm de fer una cosa malgrat les dificultats.

-Fa més qui vol que qui pot: lloança a la força de voluntat.

-Qui perd els orígens, perd identitat: cal saber qui som i d'on venim.

-Costums trenquen lleis: un fet habitual pot posar fi a lleis que legislen contràriament.

Parlar una llengua, doncs, no és solament una acció pragmàtica de comunicació diària sinó el reflex d'una manera de ser d'un poble, de la seva essència, del seu Esperit... i, en el nostre cas concret, és viure des d'un punt de vista català.

ESPERIT

El mot *esperit* també s'usa en altres àmbits menys metafísics per designar la substància més pura i subtil emanada de certs cossos sotmesos a destil·lació, com ara esperit de vi, esperit de vinagre, esperit de llenya, esperit de sal, esperit de sofre, esperit de trementina, esperit de vidriol dolç...

MOTS

I A LA GÀBIA

TINTA INVISIBLE

Javier Peña (Blackie Books)

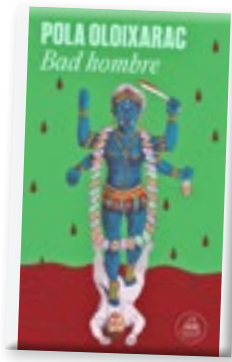
Assaig literari. Un home espera la mort a una habitació d'hospital. Per enganyar el temps i mitigar l'angoixa, ell i el fill rememoren històries. Reviuen les lectures, parlen dels llibres que van omplir les prestatgeries de la casa familiar i dels autors que ens van fer possibles.

BAD HOMBRE

Pola Oloixarac (Random House)

Feminisme postmodern. Un llibre polèmic i agut, que discuteix amb la dictadura de la correcció política. Una novel·la radicalment conjuntural que qüestiona allò que el feminisme ha construït fins avui. Alhora és una novel·la íntima i apassionada pel poder femení.

Notes al marge

Enamorat i aventurer

Per commemorar aquest 2024 el bicentenari de la mort de Lord Byron (havia nascut a Londres en 1788, trenta-sis anys abans), Cabaret Voltaire edita en castellà *Byron in Love*, que adquireixo en un lloc tan adient com la llibreria cafè Byron de Barcelona (Casanova, 32), anunciat com “un espai únic i acollidor per a la cultura”. El dia que hi vaig, mentre tafanejo entre els prestatges, en una saleta al fons del local una pianista assaja el concert d'aquell vespre.

Signa aquest volum biogràfic la veterana i prestigiosa escriptora irlandesa Edna O'Brien, que s'ha passat dos anys submergint-se en els dotze volums de les cartes i diaris del personatge. Un estudi que no pretén abordar tant la faceta literària del que ella qualifica com a primera “celebritat” de la història de les lletres, en el sentit modern de conegut o famós entre el gran públic, sinó la més vitalista i sentimental, amorosa, com es desprèn

del títol. Per expressar-ho amb les seves paraules: la carrera de llibertí.

George Gordon Byron, a banda de ser un enorme literat, era segons la senyora O'Brien un individu molt atractiu, amb un encant irresistible tant per a dones com per als seus congèneres. D'unes i d'altres en va seduir una bona colla, vivint al límit les pròpies passions, sense les quals no podia subsistir. Ben aviat, ja en vida, continua la biògrafa, va esdevenir la personificació del poeta rebel, excessiu, imaginatiu, sense

LORD BYRON VA SER UN POETA REBEL, EXCESSIU, IMAGINATIU, SENSE LLEI, AMB DEFECTES MANIFESTOS REDIMITS PER UN MAGNETISME QUE VA CULMINAR EN TRAGÈDIA

EL DÉU DE LES FALGUERES**Daniel Galera** (Males Herbes)

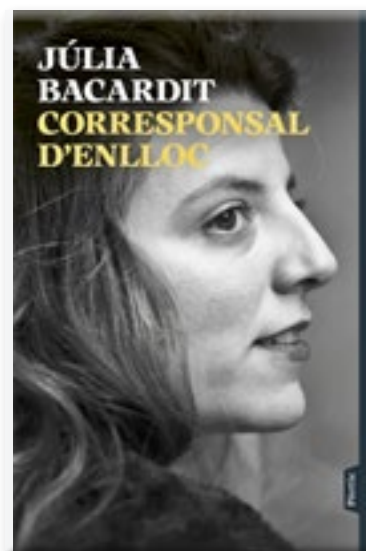
Ciència-ficció. Tres històries que dibuixen una cronologia, la del futur de la humanitat, des de la sensació de col·lapse imminent fins a l'oportunitat de renéixer com a individus i com a societat. Un llibre que, a través de la ficció, busca el punt de llum en la foscor que s'acosta.

EL REI D'OS**Jo Nesbo** (Proa)

Thriller. En Carl és el director d'un hotel i el seu germà Roy gestiona la benzineria i té previst construir un parc d'atraccions. Quan descobreixen que la nova carretera nacional passarà lluny del poble, no hi ha altre remei que fer-hi alguna cosa, encara que els mètodes siguin bruts.

per VIDAL VIDAL

CORRESPONSAL D'ENLLOC**Júlia Bacardit** (Pòrtic)

LUÍSA PLA

lleï, per sobre de qualsevol raça, credo o frontera, amb defectes manifestos però redimits per un magnetisme i, al final, per un heroisme culminat en tragèdia que el van elevar a ell i als seus versos del particular a l'universal i arquetípic.

Inquiet de mena, de seguida Anglaterra se li fa petita i comença a practicar el nomadisme. El text ressegueix aquesta fal·lera de viatger impenitent. En 1809 ja visita Grècia, que li causa una forta impressió. A partir de 1816 abandona definitivament el seu país i emprèn un periple per Bèlgica, Alemanya, Itàlia... De camí cap a Verona i Milà, on coneix Stendhal, travessa els Alps i deixa constància al seu diari de la grandesa dels glaciars de la Jungfrau. Als peus d'aquesta muntanya, a Interlaken, fa dos estius vaig veure a la façana d'un vell hotel que porta el nom de la ciutat una placa recordant que s'hi va allotjar, vora una de dedicada a un altre hoste il·lustre, Felix Mendelssohn [Continuarà].

Crònica**Bucarest com a fuga, parada i perspectiva**

DIETARI D'UN ANY DE CORRESPONSALIA A ROMANIA

Per JBC

Bacardit participa activament d'una generació de periodistes i escriptors que han decidit explicar el món contemporani a partir d'experiències, observacions, idees, emocions i intimitats personals en un *totum revolutum* en forma de llibres, articles o pòdcasts en què l'honestedat, i un cert exhibicionisme, són imprescindibles per esdevenir versemblants. A *Corresponsal d'enlloc* és un dietari emocional, una crònica humanista, una crítica al periodisme convencional i una mirada curiosa a Romania, un país que ens és força estrany. És tot això i més coses.

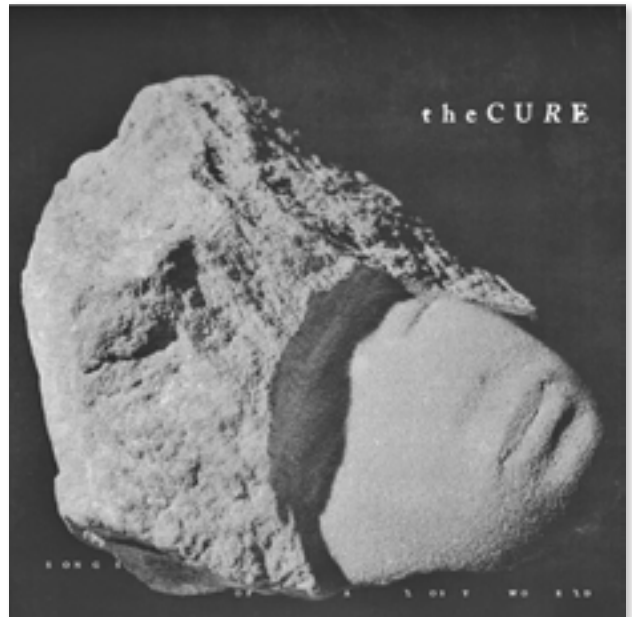
Pop

Potser The Cure no havien marxat del tot

DESPRÉS DE SETZE ANYS DE SILENCI TREUEN DISC

Per JBC

Després de 16 anys, The Cure tornen amb *Songs of a Lost World*, un àlbum madur i lent que evita l'exuberància juvenil per fer una reflexió serena sobre la mortalitat, l'envelliment i la pèrdua. El grup ofereix una exploració profunda, sense els èxits pop energètics del passat. La veu de Robert Smith segueix sent un dels punts forts, i el so característic de la banda es refina, combinant rock gòtic amb melodies melancòliques. Tot i no trencar nous límits, l'àlbum se sent com una obra essencial i natural que mostra el creixement i la profunditat del grup. Amb cançons com *Alone*, l'àlbum presenta una producció imponent, tot i la seva calma. A l'àlbum Smith tracta temes personals com la mort del seu germà a *I Can Never Say Goodbye*. Els seguidors de la banda apreciaran la forma en què The Cure mantenen la seva essència, tot oferint una reflexió madura sobre el pas del temps.

SONGS OF A LOST WORLD
The Cure (Fiction / Capitol)

ESPAI CERCLE

Fruits de tardor
@rsimona

Busca'ns a Instagram **@segrediari** i comparteix la teua foto amb el hashtag **#cerclelectura**. Podràs guanyar un cap de setmana* a l'encantador Aparthotel

L'ERA DEL MARXANT
Participa-hi fins al 31 de gener del 2025.

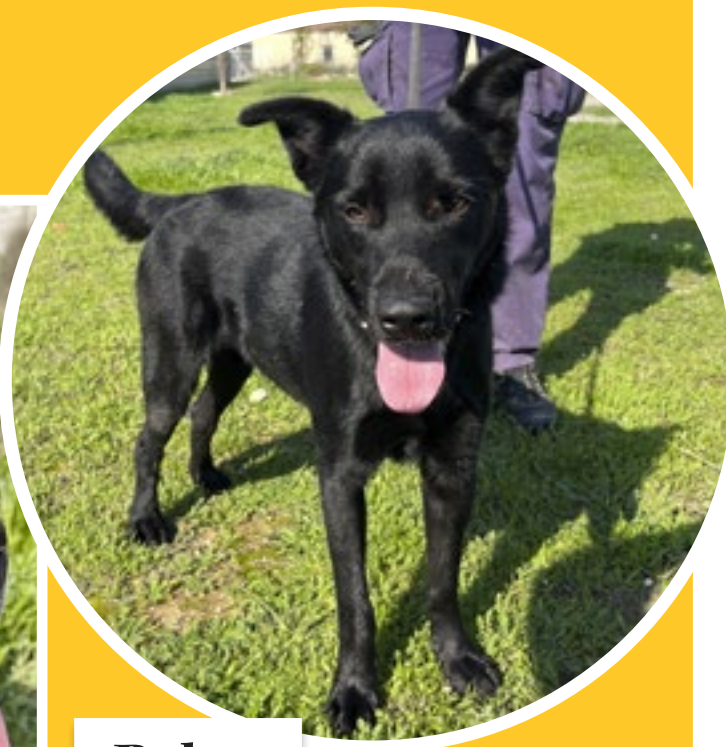

www.leradelmarxant.es

* Estada d'una nit per a dos persones amb sopar i esmorzar inclosos.

Tintín

El Tintín és un dels gossos més bons i afectuosos que han passat pel refugi. Mai se separa dels cuidadors que el passen, és obediència, alegre, juganer i molt respectuós. Es porta bé amb altres animals i sap anar amb corretja. Ja és hora que algú li ofereixi una nova oportunitat. S'ho ha guanyat amb escreix. És de raça *american staffordshire terrier*, té dos anys i pesa 30 kg.

Palau

El Palau és un gos de 13 mesos que mereix descobrir la bondat de l'ésser humà. Va arribar al centre de cadell amb una por desmesurada que ens fa sospitar que havia estat sempre tancat entre quatre parets. La seua joventut va fer que tolerés bé els canvis i ràpidament hem anat reconduint el seu caràcter fins a convertir-lo en un gos nou, alegre, juganer i afectuós. Ara, amb gairebé tota la por perduda, necessita que algú el cuidi com es mereix.

**EL
REFUGI
DELS
PELUTS**

Partida La Caparrella 123, Lleida
973263504 - refugipeluts@paeria.cat
[@caaclleida](https://www.instagram.com/caaclleida) (instagram, facebook i twitter)
Obrim de dilluns a divendres de 10.00 a 13.00 i de 16.00 a 18.00

2.0

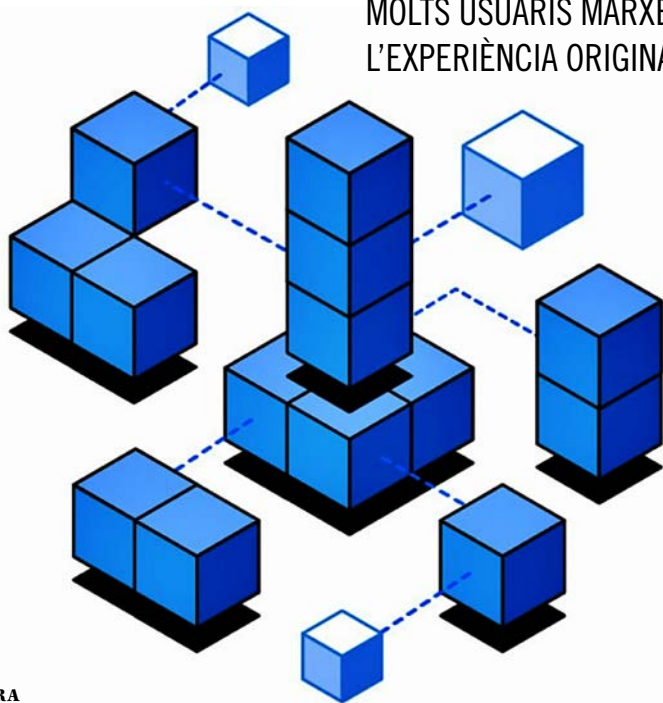
Per **JBC**

Cada vegada hi ha més persones que busquen alternatives a les xarxes socials tradicionals, especialment després de la compra de Twitter per part d'Elon Musk. Una de les opcions que darrerament està agafant volada és Bluesky, una xarxa social de microblogging que proposa una experiència diferent sense haver d'aprendre un nou model.

Una de les característiques més destacades de Bluesky és que no utilitza un algoritme centralitzat per ordenar el contingut. El seu *feed* és cronològic i els usuaris poden personalitzar els seus propis filtres per veure només el que els interessa, evitant així la manipulació algorítmica que altres plataformes ens imposen de forma opaca. També està descentralitzada, de forma que els usuaris poden personalitzar la seva experiència i decidir de manera més eficient els continguts que volen veure. Per fer-ho

Una segona oportunitat

MOLTS USUARIS MARXEN DE LA XARXA X A BLUESKY BUSCANT L'EXPERIÈNCIA ORIGINAL I FUGINT DEL CLIMA HOSTIL I ELS BOTS

s'ha d'entrar i gestionar el perfil. Ni és fàcil ni és impossible, només cal buscar tutorials i informació relacionada amb el tema.

Bluesky va començar com un projecte intern dins de Twitter, impulsat per Jack Dorsey, cofundador de la xarxa social. L'objectiu inicial era crear una versió descentralitzada de la matriu principal. Amb l'arribada d'Elon Musk, Dorsey i el seu equip van decidir fer el seu propi camí i crear Bluesky com una plataforma desvinculada de la com-

Google i la venda de Chrome

Google, el gran cercador, és també una de les empreses més grans d'Internet i del planeta, això ja ho sabem. Fa anys, per posar una mica d'ordre a casa seva va crear la marca paraigües Alphabet, que és la marca matriu que engloba totes les empreses de Google, com Android, Gemini, Youtube o Chrome, entre les més conegudes. Aquesta darrera, Google Chrome, que va néixer l'any 2008 i que és el navegador més utilitzat de tot el panorama d'Internet, amb prop del 70% dels usuaris de tot el planeta usant-lo, es troba en el punt de mira.

El cas és que als Estats Units Google està considerada una empresa monopolística, i és per això que el Departament de Justícia estudia una mesura dràstica, que no és més que obligar a Google a vendre el seu navegador Chrome. Però això no ve d'ara, i és que tot el moviment contra el poder que Google té, que també podem anomenar com a llarga batalla judicial, va començar amb el primer mandat de Trump i va seguir amb Biden, per ara retornar al punt més crític. Ara, Justícia ha determinat que

Google ha infringit les lleis en monopolitzar els mercats de cerques i de publicitat. Per mirar de corregir-ho, estudia obligar a vendre, i per tant separar, Google del seu navegador. O, també una altra mesura, separar Android de la botiga d'aplicacions Google Play. Tot això per tal que Google no sigui amo i senyor de les dades que recull el cercador. Això, segons els jutges, provoca barreres gairebé insuperables per als seus rivals, deixant els usuaris amb poques o nul·les alternatives. Veurem com acaba, ja que hi ha veus que critiquen que, ara que un mercat tan poc regularitzat com la Xina irromp amb al món de la tecnologia, sigui bon moment per debilitar una de les companyies més potents tecnològiques dels Estats Units.

Aquesta batalla legal antimonopoli ens recorda la que hi va haver, també als Estats Units, contra Microsoft, quan als anys 90 es va intentar dividir la companyia perquè no tingués tan poder contra els usuaris. O, més recents, les lleis antimonopoli contra Google que ha imposat i multat la Unió Europea.

panyia controlada pel magnat.

Un dels avantatges principals és que ofereix una interfície molt similar a la de Twitter. Això facilita la transició dels usuaris d'una a l'altra. Com a X, aquests poden escriure missatges curts, seguir altres comptes i interactuar amb el tradicional *màgrada*, respondre a les publicacions alienes i compartir-les.

Tot i ser més petita que X, Bluesky ha aconseguit captar una gran quantitat d'usuaris descontents amb els canvis que Musk ha imposat a X. Molts usuaris, especialment de l'esquerra política, també han migrat a Bluesky buscant una plataforma amb menys polarització, menys insults, menys bots i més diàleg constructiu i moderació. En una època en què ja res no sembla pensat perquè duri per sempre, la gent també s'escota de les xarxes socials i certes dinàmiques perverses.

Tot i que Bluesky és encara una xarxa petita, el seu model descentralitzat i la seva proposta de llibertat i transparència poden ser claus per a la seua consolidació. Després de la implicació de Musk en la campanya de Trump, facilitant la propagació de *fake news* i de propaganda ultra, Bluesky apareix com una alternativa viable per a aquells que volen escapar de la influència política i comercial del binomi Musk-Trump a través la xarxa X.

Mitjans com *The Guardian* i *La Vanguardia* ja han abandonat X, però no han obert perfil a Bluesky. Molts usuaris mantenen ambdós perfils, el temps dirà si migren definitivament o s'hi acaben quedant.

Reflexions postelectorals

Una nova nit d'insomni. Una pantalla d'un telèfon s'il·luminava cada quinze minuts. Scrolls infinits en la pàgina del *The New York Times*. Mapes que s'acolorien de color vermell. Un indicador en forma de balança que, a cada minut que passava, s'anava decantant cap al triomf de Donald Trump. La història va acabar repetint-se. A Kamala Harris se li va quedar cara de Hillary Clinton i l'esperança que prometia Barack Obama va quedar enterrada amb una victòria aclaparadora del partit republicà en el Senat, la cambra de representants i en un Tribunal Suprem que continuarà ancorat a l'extrema dreta per una altra generació d'americans.

El matí posterior a les eleccions, el meu telèfon mòbil no va parar d'omplir-se de missatges on em preguntaven el perquè d'aquesta victòria del magnat immobiliari. El malestar amb l'estat de l'economia (especialment amb la inflació postcovid, l'augment del preu de l'habitatge i el de la benzina), la por a l'arribada d'immigrants irregulars, la sensació d'inseguretat, les guerres a l'Orient Mitjà i Ucraïna, però sobretot la falsa sensació de decadència del país, van animar més de setanta-sis milions d'electors a votar un candidat que, després d'haver-se salvat d'un intent d'assassinat, va saber col·locar-se la medalla de l'elegit per Déu per fer *America great again* tot emprant l'eslògan d'*I will fix it* (jo ho arreglaré).

"Tu ets el mitjà", va sentenciar en la plataforma X el seu propietari, i nou guru de l'administració Trump, Elon Musk, després de la jornada electoral. No es pot entendre l'arribada de la segona temporada del *Show de Trump* sense mencionar el gran rol que aquesta plataforma va jugar. Tot creant un caldo de cultiu ple de desinformació i odi cap a l'altre (cap al col·lectiu trans, els immigrants, les dones o els mal anomenats mitjans de comunicació tradicionals), l'home més ric del món també va modificar el famós algoritme que filtra els continguts que esdevenen virals per ajudar el seu gran amic a tornar a la Casa Blanca.

Moltes vegades m'he preguntat per què tots nosaltres ens vam deixar seduir pel cant de les sirenes de les plataformes digitals? Unint-nos a Facebook, Instagram o Twitter vam regalar les nostres dades personals, els nostres gustos, les nostres amistats, a un grup selecte de milionaris que van enriquir-se manipulant la nostra capacitat d'addicció. També em pregunto per què els mitjans de comunicació no van veure el perill que significava deixar quelcom tan preciós com la distribució d'informació en mans de persones tan capricioses com Elon Musk. Tot intentant crear continguts que es convertissin en virals, els *mass media* van caure en les xarxes posades per l'extrema dreta. Pujant vídeos que explicaven un cas de violència ajudaven a crear un ambient d'inseguretat; parlant de casos aïllats d'ocupació es desviava l'atenció del veritable responsable de la crisi de l'habitatge. Podria seguir i seguir, però si volem que això que ha passat als Estats Units no acabi arribant a una Europa en perill, tots hem de començar a fer una autocrítica que vagi més enllà d'abandonar X.

Record Hop *per* Adrià Donaire

SINERGIA*

*Acció de dues o més causes l'efecte de les quals és superior a la suma dels efectes individuals.

ALBERT ADRIÀ

Falibà per al torrone

NOVES AMIS
CREMES DE TORRÓ

Quique Dacosta

El arte del torró

TORRÓ
D'ARRÓS I SAFRÀ

TORRÓ DE
PI

TORRÓ DE
GARROFA

ÁNGEL LEÓN

El chef del mar

TORRÓ DE
PLÀNCION

TORRÓ DE
LLIMONA MARROQUINA

TORRÓ DE
COCA D'ANÍS

JORDI ROCA

LA VIDA EN DULCE

TORRÓ
LÀCTIC

TORRÓ
POMA DE FIBRA

TORRÓ
GALETA AMB GINGEBRE

QUAN S'UNEIXEN L'ALTA GASTRONOMIA
I LA TRADICIÓ TORRONAIRE D'AGRAMUNT

Més informació.

